

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus III. De Simonia, quæ committitur in venditione rerum spiritualium
in particulari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

sed ad horum rationem facile respondetur, dicendo secundum dicta n. 388. ad simoniam, cui verè conveniat ejus definitio, sufficere, quod ea datio, vel acceptio temporalium *in*, vel occasione spiritualium continent commutationem, & pretium *aequivallenter tale*; sed hoc verificatur in omni ejusmodi datione, & acceptione per Ecclesiam prohibita, ut ostensum est in praecedentibus, praesertim n. cit. ergo.

Cœterum rectè dici potest 1. illas dationes, & acceptiones rerum temporalium, seu pretio aestimabilium, quæ fiunt *in*, vel occasione spiritualium, aut annexorum (quæ prohibita sunt jure tantum Ecclesiastico) non esse simoniam verè, ac propriè ex natura rei, seu ex se, & secluso omni jure humano; esse tamen verè, ac propriè simoniam, quoad malitiam ad culpam imputabilem, & in quantum ejusmodi actus subjiciuntur poenis in simoniacos jure humano constitutis ab Ecclesia. Neque novum est, aliquem actum ex natura rei, & ex se non malum, evadere formaliter malum, & ad culpam imputabilem, si fiat liberè à sciente, illum esse prohibitum lege solius Ecclesiæ ex fine certæ virtutis, ut passim tradunt Theologi in tract. de actibus humanis, & patet ex plurimis legibus jure solùm Ecclesiastico inductis, de jejunio, horis canonicis, audiendo sacro &c. Cum ergo rebus sacris, & spiritualibus magna fiat irreverentia per *appretiationem seu commutationem earum, vel formaliter, vel æquivallenter talem cum temporalibus*, atque adeo talis commutatio habeat specialem malitiam, nequit non illam contrahere actus liberè factus à sciente prohibitionem Ecclesiæ titulo reverentiæ specialis in hoc debita spiritualibus.

397 Cum autem certum sit, pro dispensationibus matrimonialibus, & aliis; item pro collationibus beneficiorum; propter uniones Ecclesiarum, & similia, exigi à Curia Romana annatas, quinquennia, & similes quandoque valde amplas pecunias; multis hæc dubitatio movetur, qualiter hæc fieri possint sine simonia? Sed respondet Prosper Fagnanus mox citandus, in Curia Romana non committi simoniam in his, quæ simoniaca, seu mala sunt, quia prohibita tanquam simoniaca, seu quando simonia est juris tantum Ecclesiastici, si fiant sciente, & auctorizante Pontifice; secus in his, quæ sunt prohibita, quia mala, seu quæ continent simoniam juris naturalis, & divini; quia in

jure Ecclesiastico dispensare potest Pontifex; ita ille in c. *Cum pridem*, de pactis à n. 63. & in c. *Præterea*, ne Prælati vices suas à n. 97. Hoc verum judico, quando non exceditur quantitas pretii, ad quam se extendit dispensatio, non autem si plus exigitur, quàm dispensatio Papæ concedat.

ARTICULUS III.

De Simonia, quæ committitur in venditione rerum spiritualium in particulari.

Supponendum, nos hîc loqui de venditione, vel emptione rerum spiritualium, quales sunt sacramenta, res consecrata, benedicta, vel aliqua ratione spiritualibus, naturâ suâ, institutione, vel Ecclesiæ ordinatione ad finem supernaturalem, ac animæ salutem ordinatæ, sumendo emptionem, & venditionem pro quolibet contractu, seu quasi contractu, non gratuito saltem æquivallenter, & favente simoniacæ pravitati, in quantum subjicitur poenis ab Ecclesia in simoniacos statutis. Hinc

Quæstio est 1. An, & qualem simoniam committat emens, & vendens sacramenta? R. vendere Eucharistiam, seu hostiam consecratam, quæ talem, esse simoniam juris divini, & naturalis, seu intrinsicè malam. c. *nullus Episcopus*. 1. q. 1. quod intellige non tantum si vendantur species consecrata; sed etiam actus consecrandi, vel ipsum signum sacramentale, & significatum. Ratio est ex dictis, quia verè est imitator simoniacæ fraudis, ut dicitur cit. c. *nullus*. Et hoc procedit etiam de aliis sacramentis à Christo institutis, eorumque collationibus, ut dicitur in c. *Cum in Ecclesia*. 9. h. t. ubi dicitur *strictius prohibetur dare, vel accipere aliquod pretium exactum, pro personis Ecclesiasticis deducendis in sedem, vel sacerdotibus instituendis, aut sepeliendis mortuis, seu benedicendis nubentibus, seu aliis sacramentis conferendis, seu collatis*; & additur: si quis autem contra hoc venire præsumperit; *portionem cum Giezi se noverit habiturum*, ubi notat Gloss. V. *Giezi* hunc primò in veteri testamento simoniam invenisse, ac propterea leprâ percussus 1. q. 1. c. *Qui studet*; & c. *Citò turpem*. In particulari autem de sacramento ordinis idem procedere constat. 1. ex dictis. & 1. q. 1. c. *quicumq;* 2. c. *quisquis* 5. c. *si quis* 8. & seq. de Sacramento Baptismi. 1. q. 1. c. *Baptizandis* 99. c. *Placuit* 102. & 103. item

item c. *dictum* est. 105. ubi prohibetur pro perceptione Chrifti numos dari; similiter pro Baptismo, & communione, ordinatione, balsamo, aut sepultura quicquam exigi; eò quòd sacra Synodus tanquam *semen simonicae hæresis* id detestetur. Ex quo colligitur idem ibidem statui de Sacramento Confirmationis, de sacra communione, seu Eucharistiæ distributione; & iterum 1. q. 1. c. *Nullus Episcopus* 100. de Sacramento Poenitentia, in c. *Nemo* 14. h. t. de extrema Unctione c. *fin* 1. q. 3. Circa matrimonium aliqui Canonista dubitarunt; sed si vendatur matrimonium, *in quantum est sacramentum*, non dubium est, committi simoniam intrinsecè malam, ut constat ex c. *quidquid* 1. q. 1. ubi hoc generaliter, de omnibus sacramentis definitur. Secus est, si detur aliquid pro illo præcisè, in quantum est contractus civilis. Ita Suarez cit. c. 10.

400 Contra primam partem hujus resolutionis de matrimonio adducitur 1. c. *Communib* 32. q. 2. & c. *Honorentur*, ead. in quibus videtur contrarium definiri; sed in primo solum est sermo de usu matrimonii, non de vinculo; & in secundo solum de conjugio Rebecca, quod non fuit Sacramentum. Not. tamen; cum in præmissis dicimus committi simoniam *juris naturalis, & divini*, debere intelligi. 1. cum intervenit saltem æquivalenter *appretiatio*, seu commutatio Spiritualium cum re temporali; nam sine hac non stat simonia *juris naturalis, & divini*; præsertim, cum etiam sacri canones allati ad prædictos casus, loquantur de casu, quo *pecunia*, vel *pretium* intervenit saltem æquivalenter tale. Not. 2. debere intelligi, si prædicta spiritualia, vel illis annexa veniant in commutationem, *in quantum talia sunt*, consequenter sumpta reduplicativè, ut exposuimus à n. 352. Nam in casu, quo spirituale, vel illi annexum, sumptum solum materialiter, ac specificativè in commutationem venit, dicemus quæst. seq.

401 Quæstio est 2. an sit simonia juris Divini vendere materiam rerum spiritualium? in hac quæstione distinguendum est, an materia illarum vendatur, dum est conjuncta formæ, à qua formaliter habet *esse spirituale*, hoc est annexum spirituali, vel ordinatum ad illud? an, cum est separata ac nondum sacramentalis? Secundo, an *titulo spiritualitatis* vendatur carius, vel solum eo pretio, quod res habet eo titulo secluso. Et

quidem si materia Sacramentorum, aut aliorum spiritualium appretietur amplius, titulo Spiritualitatis, consecrationis, benedictionis, vel annexionis ad Spiritualia, non est dubium, committi simoniam juris naturalis & divini. Sic enim fit appretiatio rei spiritualis cum temporali, quæ spiritualis est, quod formaliter continet irreverentiam, in qua sita est ratio simoniae ex natura rei, quæ talis, ut dictum est n. 330. his positis:

Dubitatur 1. an sit simonia juris divini, 402 vendere materiam Sacramentorum? Communis responsio est negativa, loquendo de materia remota Sacramenti, cujusmodi est *panis, vinum, aqua, oleum* &c. Nam hæc secundum se, est quid merè materiale; secus de materiâ proxima, nimirum actionibus concomitanter annexis spirituali, cujusmodi sunt *ablutio, unctio, prolatio verborum* &c. Nam hæc, qua tales, formaliter spirituales sunt, nimirum ordinatæ ad finem supernaturalem; ergo si quæ tales venirent in appretiationem cum materiali, earum emptio, & venditio propriè, ac ex natura rei foret simoniaca per n. 330.

Dubitatur 2. an sit simonia *juris divini* 403 vendere rem consecratam, ratione materiae illo pretio, quo veniret non consecrata? Negativè responderet Zoësius h. t. n. 10. ubi dicit, ejusmodi materiam, secundum se spectatam, non esse materiam simoniae juris naturalis, quia, ut talis considerata, est quid merè temporale; sic usus habet, inquit ille, cereas imagines benedictas (*agnos Dei* vocant) sine piaculo vendi. Est tamen prohibitum ejusmodi materiam ad usum profanos adhibere, propter ejus reverentiam, nec sine labe simoniae pretium ejus augeri posse ratione consecrationis. Ita ille loc. cit. ubi etiam textus contrarios rectè exponit.

Dubitatio est 3. an sit simonia *juris Divini* 404 vendere Sacramentalia? Per hæc intellige sacras caeremonias, seu ritus ab Ecclesia institutos pro sacrificio Missæ, & administratione Sacramentorum, ex quibus aliqui consistunt in actione habente effectum *transeuntem* (ut benedictio nuptiarum) quidam *permanentem*, ut consecratio calicis, benedictio aquæ, olei &c. quibus positis: R. vendere ipsos actus (v.g. *benedicendi, consecrandi* &c.) esse simoniam juris divini, cum sint actus annexi ordini; quod etiam intelligitur de rebus consecratis, benedictis in concre-

concreto juxta n. 352. si autem sermo sit solum de rei consecrata materia secundum se constat ex n. 403.

405 Dubitatio est 4. an sit simonia *juris Divini* aliquem pretio inducere ad ministranda Sacramenta? R. si minister tibi in extrema, vel gravi necessitate nolit ministrare Sacramentum v.g. *Baptismum*, nisi pro pecunia, non esse illicitum dare pecuniam, non quidem, ut *pretium actionis* prestanda; sed, ut medium consequendi, tanquam finem, debitum ministerium à Ministro Sacramenti, vel removendi obicem, seu ipsius injustam reluctantiā. Ita Suarez de simon. l. 4. c. 12. n. 13. extendens hoc etiam ad casum, quo quis indigeret sacro viatico. Nam sic in re intervenit pretium duntaxat pro remotione impedimenti, quæ non est quid spirituale. Hoc confirmari potest ex doctrina Toleti, qui l. 5. c. 98. n. 8. cum Suarez l. 8. c. 12. n. 19. docet licitum esse, obligatum ministrare Sacramenta, moveri, ac incitari justis minis, & terroribus (v.g. comminando denuntiationem apud legitimum Superiorem) ad hoc, ut ministret petenti Sacramentum; ergo pariter licebit movere, ac inclinare bonis, & muneribus; cujus ratio est, quia in neutro casu intervenit commutatio rei spiritualis, cum temporali. Sed not. hoc limitari communiter ad casum necessitatis, ubi scilicet urget necessitas recipiendi Sacramentum; non autem, ubi solum foret utilitas; eò quod præsumeretur in tali casu intervenire *permutatio*; saltem ex parte Ministri, contumaciter negantis Sacramenti ministratiōnem, oblato pretio contumaciam deponentis, prout reverà sæpe contingit, ubi visà pecuniā statim condescendit Judex vel Minister in ea, quæ cæteroquin negasset.

406 R. tamen, si dans temporale in illo casu, intuitu solius utilitatis spiritualis, quam perciperet, si sibi ministraretur tunc Sacramentum, externè manifestaret hanc ipsam suam bonam intentionem, se dare solum animo, ut flectat ministrum ad deponendam illam voluntatis contumaciam, non fore actionem simoniacam, etiam præsumptam; nec illicitam. Sic Castropal. cit. p. 3. de simonia D. 3. p. 7. n. 4. Non enim esset actio simoniaca *jure*; quia reverà non daretur pretium pro spirituali, sed tantum pro depositione contumaciæ in Ministro. Non esset etiam simonia *presumptione*; nam, cum hæc nitatur solum in facto prævæ intentionis in dante; in præsentem vero constat de veritate oppositi; cum exter-

Tom. V.

nè sufficienter manifestet suum rectum animum, præsumptio cedit veritati. Nec etiam petendo Sacramentum, & dando pretium, quod iniquo animo alter accipit, illius pravitati cooperatur; cum possit actionem petitam exercere sine tali pravo animo, & pretium recipere non animo illo pravo, sed recto. v.g. tanquam medium sustentationis.

Dubitatio est 5. qualiter Sacramentalia, 407 quæ habent effectum permanentem, sine simonia vendi possint? cum enim certum sit, quandoq; calicem consecratum emi, & vendi, item sepulturas, Capellas, Ecclesias, etiam benedictas, vel consecratas: contra in sacris canonibus, præsertim c. *Si quis objecerit* l. q. 3. tam spirituale, quàm corporale in ejusmodi Sacramentalibus prohibeatur vendi: *quia quisquis horum alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neutrum invenditum derelinquit*; merito dubitatur, qualiter hæc à simonia excusati possint. Ante resolut. not. distinguendum esse, ad quem usum ejusmodi res sacræ, seu sacramentalia vendantur? an ad usum similiter sacrum apud e mentem? an ad usum profanum? secundò, an res istæ antecedant benedictionem, vel consecrationem sic, ut ratio spiritualitatis solum consequenter illis annectatur; vel an illa rationem spiritualitatis subsequantur: Nam in calice consecrato materia calicis habet se antecedenter ad consecrationem; & hæc ad illam consequenter; contra beneficium, seu jus percipiendi redditus propter officium spirituale, habet se consequenter ad hoc, & istud antecedenter ad illud; quibus positis:

R. 1. si ejusmodi res corporales, vel quæ 408 antecedunt benedictionem, vel consecrationem, titulo benedictionis, consecrationis, vel annexionis, quam habent cum spiritualibus, vendantur, & emantur *carius*, quàm valeant secundum se committi simoniam juris divini, ut est extra dubium, & constat ex n. 401. R. 2. nō esse simoniā juris naturalis & divini, vendere res spirituales solum annexivè tales, quæ se antecedenter habent ad annexionem, v.g. benedictionem, vel consecrationem, si titulo spiritualitatis non vendantur *carius*, quàm valeat illa materia antecedens annexionem ad spiritualia. Ita D. Th. in 4. dist. 25. q. 3. a. 3. ad quæstionem 3. Suarez lib. 4. hic c. 14. n. 6. & alii communiter. Ratio est, quia in tali casu spiritualitas illi rei nullo modo venit in appretiationem cum temporali. Not. tamen quando ejusmodi res annexivè spirituales (v.g. *calix consecratus*) venduntur

L

duntur ad usum denuò sacrum, pretio non excedente solùm valorem materiæ secundùm se, integrè vendi possè; si autem ad usum profanum, non licere venditionem *vasis integri*, hoc est, in ea qualitate, quâ stante adhuc retinet benedictionem, vel consecrationem. Nam res semel Deo dicata ad usus profanos (hoc est usus *seculares*, seu *secularium personarum*) redire non debent, ut dicitur c. *Semel*, § 1. de Regul. Jur. in 6. junct. gloss. V. *humanos*; de quo pluribus agitur in Tit. 48. l. 3. de Eccl. edif. vel reparand.

409 Nec obstat c. *si quis objecerit*, de quo n. 407. Nam ibi non agitur de rebus, quæ antecedunt annexionem ad spiritualia, seu benedictionem, vel consecrationem, à qua formaliter evadunt spiritualibus annexa; sed de his, quæ consequuntur ad ipsa spiritualia, ut est *beneficium Ecclesiasticum*, quod datur propter officium, seu ministerium spirituale. Nam, cum illud nullus obtinere possit *canonice*, nisi electione, collatione, vel institutione; vel simili modo; & hæc inseparabiliter annexum habeat officium spirituale, sic, ut illud in nullo esse possit, nisi illud antecedit, rectè dicitur, vendito corporali, saltè consequenter vendi spirituale. Exponi etiam potest cum Valentia 2. 2. D. 6. q. 16. p. 2. per illud c. nihil aliud intendi, quàm illicitum esse, vendere rem annexivè spiritualem, etiam secundùm esse corporale solùm, quando id secundùm se, & independentè ab eo spirituali, nullam habet æstimabilitatem; nam tunc necessariò in appretiationem venire deberet ipsa ratio spiritualitatis, & consequenter vendito corporali, nec spirituale inventum remaneret.

410 Quæstio est 3. an aliquid temporale pro sepultura exigi, vel recipi possit? Viderur negandum ex c. *quæstio est* cum tribus seq. 13. q. 2. & c. *Abolenda*, de sepulturis, ubi cavetur, *ne quid pro sepultura recipiatur*. Ante resolut. not. 1. nec emi, nec vendi possè res, quæ non sunt in commercio humano, hoc est, quæ ab hominibus, tanquam propriæ, possideri non possunt; cum emprio tendat ad acquirendum dominium empti, quod non acquiritur à non valente possidere; hinc est, quod Laici nihil sacrum, quâ tale, emere possint; quia nec rem sacram, nec locum sacrum, quæ talem possidere possunt. L. *Qui universas* 30. §. *Possessionem*, ff. de acquirend. possess. Not.

2. *sepulturam* tripliciter sumi posse. 1. pro loco, in quo quis sepeliendus est. 2. pro jure, quod quis habet in tali loco pro sui cadaveris inhumatione. 3. pro actu, seu ritu sepeliendi. Quamvis autem jam egerimus de his lib. 3. t. 28. de sepulturis; tamen breviter etiam hic pauca dicemus de emptione, & venditione *sepulture*, prout supponit pro loco, & jure, ut in tali loco sepeliri possit, vel ipse positivè, vel etiam privativè ad alios. Nam pro *sepultura* in quantum explicat actiones cum Ecclesiastico ritu sepeliendi, alio titulo, quàm sustentationis debitæ Ministris Ecclesiæ, in quantum sacræ sunt, aliquid exigere, vel recipere, simoniae esse constat ex dictis: quibus præmissis: R. Eum, qui habet Ecclesiæ propriam, etiam consecratam, absque simonia posse exigere, ac recipere pretium pro fundo, vel materiali loco in tali Ecclesia, quantum valet talis fundus secundùm se, & seclusà consecratione. Quia sic datur pretium pro materiali, non spirituali. Ita Suarez lib. 4. de simon. c. 14. à num. 18. Sylvest. V. *simonia* qu. 12. §. Tertio.

Dubium tamen est. 1. an possint accipere pretium non tantùm pro loco materiali, ut solvens in eo sepeliri possit; sed etiam ne alius sine suo, vel familiæ consensu ibidem sepeliatur? R. posse. Nam obligatio, quam in se recipiunt habentes talem Ecclesiæ, ut non admittatur alius in eam feudum, est pretio æstimabilis; nec est quid spirituale, nec spirituali annexum. Nam dominium illius fundi materialiter accepti secundùm se, non supponit jus, aut jurisdictionem spiritualem.

Dubium est 2. an etiam Patronus Ecclesiæ utroque vel alterutro ex prioribus titulo, possit exigere, ac recipere pretium, ut aliquem extraneum permittat ibi sepeliri? R. negativè. Patronus enim nullum jus habet in Ecclesiæ fundum; nec jure Patronatus habet, posse admittere, vel excludere cadavera mortuorum à tali fundo. Nam ad hoc nec jus Patronatus, nec jus advocatiæ porrigitur, ut diximus l. 3. de Jure Patronatus.

Dubium est 3. an idem dicendum pro sepultura extra Ecclesiæ, in cimiterio, seu loco communi, & destinato sepulturis fidelium? R. pro sepultura in tali loco nihil licitè tanquam pretium posse

posse exigi ab his, quibus ex officio incumbit præstandi defunctorum cadaveribus officium Ecclesiasticæ Sepultura. Nam id non possunt concedendo fundum; hic enim ponitur aliunde deputatus in eum finem; non etiam ratione sui ministerii, hoc enim est spirituale: non ratione usus sepultura; nam hic pertinet ad officia Ecclesiastica: ergo. Dixi tanquam pretium, seu compensationem. Nam aliud est, si quid recipiatur, vel exigatur non tanquam pretium, sed tanquam aliquid, quod ministris Ecclesiasticis debitum est ad eorum sustentationem; de quo infra à n. 417.

414 Dubium est 4. an possit recipi pretium si petatur locus dignior in Ecclesia v. g. prope altare? R. esse distinguendum. Nam de materiali loco secundum se jam constat; unde solum quæri potest, quo titulo pretium amplius; de quo est quæstio in hoc casu, exigatur, vel solvatur? an titulo majoris dignitatis? an consuetudinis? an sustentationis eorum, quorum est Ecclesia? Respondet Castropal. cit. p. 3. de simon. D. 3. p. 8. n. 4. in fine, fieri licitum, titulo sustentationis.

415 Circa præsentem, & similes casus not. 1. constare jam ex praxi, & usu recepto, quod funerales expensæ in sepulturis fiant, aliquâ illarum parte etiam Ministris Ecclesiasticis eo casu intervenientibus cedente, & titulo sustentationis, consuetudine jam receptâ. Not. 2. non quamlibet consuetudinem sufficere, ut præbeat jus exigendi aliquid ex sepulturis, quantumvis prætendatur titulus stole, ac sustentationis, nisi sit consuetudo approbata, & legitima, ut dicemus à n. 423. Nam sub hoc titulo consuetudinis, ab Ecclesiasticis gravissimi quandoq; excessus fiunt, & enormes exactiones in funeralibus, non sine gravi scandalo fidelium. Potissima difficultas est de quanto. Nam in hoc perquam frequenter contingunt graves Curatorum excessus, ut patebit ex seq. unde etiam colligenda erit resolutio hujus quæstionis de quanto.

416 Dices tamen 1. in c. quæstia sup. cit. refertur, quod ubi Gregorio Papæ contra Januarium Episcopum quæstia est quædam Mater (dicta Nereida) illum Episcopum centum solidos pro filie sue sepultura exigere, Pontifex reprobaverit ejusmodi exactionem, tanquam vitium avaritiæ; & ita statuerit: si quando aliquem in Ecclesia vestra sepeliri conceditis (siquidem parentes ipsius, proximi, vel heredes, pro luminaribus sponte quid offerre voluerint) acci-

Tom. V.

pi non vetamus. Peti verò aliquid, vel exigi omnino prohibemus: ne (quod valde irreligiosum est) dicatur Ecclesie, aut vos de hominis videamini mortibus gratulari: si ex eorum cadaveribus studeatis querere quolibet modo compendium. Secundò, idem repetitur in c. Postquam. 13. q. 2. c. In Ecclesiastico immediatè sequenti ibi: Si terram vendas, in vasa aliena rei, Reus teneberis. Quare interdictum sit omnibus omnino Christianis, terram mortuis vendere, & c. Præcipiendum, ibidem: præcipiendum est omnibus secundum canonum auctoritatem, ut de sepulchris, & hominibus sepeliendis nihil muneris exigant; nisi forte, qui sepelitur, vivens jufferit Ecclesie, in cujus atrio sepelitur, aliquid de suis rebus tribuere; aut etiam post mortem ipsius, illi, quibus commissum est, ejus elemosynam facere, de rebus illius aliquid sponte dare voluerint.

R. præfatos textus posse considerari, vel 417 solum in quantum sunt contra superius dicta; vel in quantum prohibent ea, quæ ultrò concedimus illicita, & prohibita, ut patebit ex seq. Igitur ad c. quæstia R. omnino concedi, esse irreligiosum, illicitum, ac omnino prohibitum Curatis Ecclesiasticis, aliquid petere, vel exigere pro sepultura in Ecclesia, vel loco ad sepulturam Ecclesiasticam deputato, nisi, quod per Ordinarium, seu diocesanaum, ex conventionione cum Domino terrestri, statutum est, vel legitimâ consuetudine (de qua n. 423.) inductum, tanquam deputatum in sustentationem decentem Ministrorū, qui fidelibus, vel ex officio, vel ex privilegio, spiritualia, & his annexa ministrant. Res apertè constat ex cit. c. quæstia, & seq. in n. 416. Dixi. 1. nisi quod per diocesanaum, ex conventionione cum Domino terrestri, statutum est. Cum enim Parochiani in purè temporalibus, subsint Domino terrestri, in spiritualibus, & annexis diocesano, qui per se, vel suos sibi subordinatos, iidem spiritualia ministrat, consequenter his naturali justitiâ decens debeatur sustentatio, Ecclesiis, ac eorū Ministris conveniens conservatio; necessarium omnino est, ut occasione talium functionum illi, quibus hæc ministeria præstantur, in Ecclesiarum conservationem, & ministrorum sustentationem, temporalium subministracionem conferant, & eorum contributione graventur, mutuâ nimirum conventionione Dominorum temporalium, ne ipsorū subditi ultra modū graventur; & Ordinariorū, ne ministri Ecclesiæ justo suo stipendio defraudentur; eum incomparabiliter majora sint spiritualia, quæ ministrantur, quàm temporalia, quæ recipiuntur.

L. 2

Dixi 2.

418 Dixi 2. nisi *legitimâ consuetudine indu-
ctum sit*, ut aliquid petatur, vel exigatur,
non ut *pretium operis*; (cùm sit actus pote-
statis spiritualis) nec loci *formaliter*, nimi-
rum in quantum benedicti (sic enim fieret
permutatio rei spiritualis pro temporalis) sed
ut portionem ministri *sustentationi* ac Eccle-
siae *conservationi* destinata, *eorum potestate*,
qui taxam jure suo & definire possunt; & de-
bent. Unde omnino illicitum est, ut *ipsi
curati* taxam, seu stolam, ab Ordinario præ-
scriptam egrediantur; aut ipsi definiant, tan-
tum, & tantum sibi tribuendum esse, non
expectatâ largitione spontaneâ, quàm re-
quirunt relati canones; sed rigidâ exactione,
quandoque etiam præviâ operi, secus cada-
vera inhumata relicturi, quod sanè irreligi-
osum est, ut ait Gregorius Pontifex in cit.
c. *Questia V.* dicta à n. 333. Non licere ta-
libus Curatis *taxam stola augere, aut suo arbi-
tratu definire*, ex se clarum est; tum quia
ipsi nullum jus temporale habent in bona
Parochianorum, nec jurisdictionem tem-
poralem; tum quia statuere de beneficio,
& proventibus in sustentationem Curato-
rum, est jurisdictionis Ordinariorum, qui-
bus incumbit, ut Ecclesiarum Ministri, qui
tenentur ministrare spiritualia, ab his, qui-
bus serviunt, temporalia recipiant in ali-
menta. Unde sicut nihil possunt ipsi, *au-
thoritate suâ* de jure beneficii Curati remitte-
re; ita non possunt *authoritate suâ* jus novum
sibi, & Parochianis onus imponere; uti
apertè colligitur ex decreto Serenissimi, ac
Reverendissimi Principis Leopoldi Guiliel-
mi, Episcopi Passaviensis, edito anno 1638.
11. Aug. quo exactè Curatis omnibus suæ
diœcesis in Austria supra Anasum de consen-
su Augustissimi Cæsaris Ferdinandi III. p. m.
præscribit taxam Parochialis stolæ, ibi:
*Daß dannhero / und zumahlen derglei-
chen Pfarrtlicher stolæ Sag / oder Limiti-
rung einigen Pfarrer / Seelsorger / und
Kirchendiener / viel weniger denen Pfar-
kindern für sich selber / oder eigenes Ge-
walts nit / sondern vielmehr / und allei-
nig denen Ordinariis, und Dioecesanis zu-
ordnen / zusehen / und zu limitiren gebüh-
ret; sonderlich / damit nicht etwan hieraus
noch mehrer Ubel, und Aergermiß bey
denen untergebenen Seelen anwachse.*

419 Ad textum in n. 416. in quantum prohi-
bent, *ne terra mortuis vendatur*, & posse
dupliciter intelligi, 1. de terra, solum *ma-
terialiter* sumpta, quæ scilicet præsupponi-

tur ad benedictionem, quâ fit locus idoneus
Ecclesiasticæ Sepulturæ; & de hoc jam con-
stat ex n. 410. & seq. deinde de terra forma-
liter, & in quantum est locus sacer; & de
hac procedit prohibitio illa, ut constat ex
n. 418. sic enim ipsum spirituale veniret in
appropriationem rei temporalis.

Duo tamen sunt adhuc quaerenda, 1. 420
qualiter sine simonia fieri possit, quod com-
muniter plus solvi debeat pro terra sepul-
turæ, etiam materialiter sumpta, præsertim,
quando ea fit in ipsa Ecclesia, vel crypta Ec-
clesiæ? 2. cui, quod tali occasione datur
pro terra materialiter sumpta, sit applican-
dum? Ad 1. R. datum, secundum quod
excedit valorem terræ materialiter sumptæ,
non posse recipi *ut pretium* (aliàs res pluri-
veniret, quàm valeat, quod est iniquum)
sed solum ut onus debitum à fidelibus ibi hu-
mandis, conservationi Ecclesiæ, vel cryp-
tæ. Nam maior loci materialiter sumpti,
considerari quidem debet præcisâ ratione
rei sacræ, sed non præcisâ *expensis in adifi-
cationem, loci ad talem usum deputati conser-
vationem* &c. Nam ex his locus materialiter,
& secundum se minus valens, evadit
æstimabilius, & pretiosior; quo attento ra-
rò fit, quòd datum excedat valorem terræ,
prout sic acceptæ. Dixi *raro fit*, scilicet
æstimatio loci justè fiat, secundum quod
augefcit ex illis circumstantiis. Si enim fe-
cùs, non invenio, qualiter excessus dati, ha-
beat rationem justî pretii ad 2. R. applican-
dum Ecclesiæ, cujus est locus, qui vendi-
tur. Res enim fructificat Domino suo. Un-
de illud non possunt sibi applicare Curati,
quia nihil dant de suo; & huc pertinere vi-
detur, quod de Curatis dicitur in super. n.
416. cit. c. *In Ecclesiastico: si terram vendis*
(nimirum tibi non Ecclesiæ, pretium appli-
cando) *invasione alienæ rei; Reus teneberis*,
quòd etiam verum est, ubi vendunt actio-
nes suas spiritualis potestatis; nam & illæ
non sunt suæ, ut constat ex n. 330.

Questio est 4. an sit simoniacum ven- 421
dere aliquod virtutis exercitium? R. actus
virtutum, de quibus hic sermo est, confi-
derari posse, vel in quantum afferunt utili-
tatem illos exercenti; vel ut alteri ab exer-
cente distincto. Unde dubitatur 1. an Cle-
ricus non obligatus ex officio divina mini-
strare fidelibus, possit aliquid temporale
recipere, & de illo pacisci, pro ministran-
dis divinis, seu præstandis actibus virtutum
cedentium in aliorum utilitatem? 2. an
idem

idem possit Curatus, ex officio ad ea præstanda obligatus? Antequam respondeam, not. tanquam certum pro nullo virtutis actû, cedente in alterius utilitatem, posse aliquid dari, vel recipi *tanquam pretium ejus*, ut expressè habetur c. *Cum in Ecclesia*. 9. c. *Non satis* 8. c. *ad Apostolicam*. 42. c. *Suam*. 29. de Simonia; cum enim sint revera quid spirituale, venient in appretiationem rei temporalis, quod est propriè simoniacum.

Alexander III. in c. *Cum in Ecclesia*, sic loquitur: *Horribile nimis est, quod in quibusdam Ecclesiis locum venalis as perhibetur habere*, ita, ut pro Episcopis, vel Abbatibus, seu quibuscunque personis Ecclesiasticis ponendis in sedem, sive introducendis Presbyteris in Ecclesiam, nec non & pro sepulturis, & exequiis mortuorum, & benedictionibus nubentium, seu alius Sacramentis aliquid requiratur. Putant autem plures ex hoc licere, quia legem mortis de longa invaluisse consuetudine arbitrantur, non attendentes, quod tantò graviora sint crimina, quanto diutius infelicem animam tenuerunt alligatam. Ne igitur hæc de cætero fiant, vel pro personis Ecclesiasticis deducendis in sedem, vel sacerdotibus instituendis, aut sepeliendis mortuis, seu benedicendis nubentibus, seu aliis Sacramentis conferendis, seu collatis aliquid exigatur, districtius prohibemus. Si quis autem contra hoc venire præsumpserit, *portionem cum Ciesi se noverit habiturum*.

Innocentius III. in c. *suam*, ita: Suam nobis Parochiani de villa Franca querimoniam destinârunt, quod Capellanus eorum pro exequiis mortuorum, & benedictionibus nubentium minus licitè pecuniam ab eis exigat, & extorqueat; quod, si fortè cupiditati ejus non fuerit satisfactum, *ne possent mortuorum corpora sepeliri, vel benedictionibus nubentium celebrari, fictitia ejus impedimenta fraudulenter opponit*; quia igitur exactiones hujusmodi sacrorum Canonum obviant institutis, discretionis vestræ mandamus, quatenus dictum Capellanum, ut à tanta præsumptione desistat, & etiam pro excessu satisfaciatur, competenter moneatis; sibi (si obedire noluerit) poenam Canonicam infligentes. Idem habetur in cit. c. *Ad Apostolicam*, de quo vide n. 423.

422 Not. 2. pro divinis officiis, & obsequiis spiritualibus in utilitatem recipientium, licitè dari, ac recipi, imò & paci-

sci temporalia in debitam sustentationem ea ministrantium. Nam nemo tenetur ea ministrare adeo gratis, ut etiam stipendium debitæ sustentationis excludatur. Dignus enim est operarius mercede suâ; Et nemo tenetur propriis stipendiis militare; *sed si altari servit, de altari vivere potest*, juxta Apostolum relatum in c. *Cum secundum*, de præbendis. Laborem enim sine mercede esse, nec jus, nec natura patitur. Unde meritò Apostolus Paulus. 1. ad Cor. 9. *Si nos vobis spiritualia seminavimus, magnum est, si carnalia vestra meramus?* quasi diceret, non debere reputari tantum, quod Ecclesiæ Ministris debeant præstare temporalia in stipendium sustentationis, qui ab illis recipiunt incomparabiliter majora bona, præstare non valituris, nisi vicissim recipient, unde decenter vivant? ita Suarez l. 4. c. 15. n. 5. quod saltem procedit de Clerico, alias non obligato ad ea præstanda. Nam de obligato dicemus à n. 423. Ex hoc colliges 1. Regulares licitè recipere aliquid temporale in suam sustentationem ex hoc, quod comitentur funera, 2. licitè dari temporale (v. g. fundationem aliquam census annui) tum in conservationem Ecclesiæ, tum in stipendium sustentationis Parochi cum onere celebrandi certis temporibus Missas pro defunctis, anniversarium &c. Nam in his consideratur titulus temporalis, congrua nimirum sustentatio Ministrorum Ecclesiæ, & hujus conservatio.

423 Quæstio est de illis Clericis, qui aliunde obligati sunt ad exercenda divina. Nam de his quæritur, an, *si aliquid ultra id, quod est legitime, vel statutum, vel usu approbato receptum, exigant, etiam in stipendium suæ sustentationis, committant simoniam?* dupliciter autem hoc quæri potest. 1. si illis jam aliunde de sustentatione decenti ab Ecclesia sit provisum? 2. si non sit illis de sustentatione, quæ statutum eorum decet, provisum? Si jam sit illis decenter provisum, committi ab illis in dato casu simoniam, valde probabiliter affirmat Suarez supr. cit. Sylvest. V. *Simonia* n. 9. & alii; quia tunc non suppetit illis titulus exigendi temporale ex pacto, *nisi largitio spiritualium*; cum cesset sustentationis insufficientis titulus, & aliunde in jure tales exactiones, tanquam simoniaca reprobentur, secluso titulo sustentationis. Nam in c. *Ad Apostolicam*. 41. h. t. Innocentius Papa, cum ad ipsum fre-

quenti relatione pervenisset, quosdam Clericos pro exequiis mortuorum, benedictione nubentium, & similibus pecuniam exigere, & extorquere; & si fortè eorum *Cupiditati* non fuerit satisfactum, impedimenta fictitia fraudulenter opponere: illas exactiones, *pravas* compellavit, & prohibuit statuens, ut liberè (nimirum sine exacti-
onibus ab ea recipiente) conferantur Ecclesiastica Sacramenta, servatà tamen *laudabili consuetudine* erga Sanctam Ecclesiam, *piâ fidelium devotione introductâ*, quâ quondam Laici, ejusmodi obsequia divina recipientes, Ecclesie Ministris largitionem aliquam reciprocam faciebant.

424 Ex hoc textu clarè patet, propter ministracionem divinarum, & spiritualium, etiam pro exequiis mortuorum, & similibus, *nequidem titulo ullius consuetudinis, nisi piâ fidelium devotione introducta*, quicquam posse exigi ab his, qui ea fidelibus ministrant, saltem in casu, quo ipsis per beneficium, quod habent, de sufficienti sustentatione provisi sunt. Et ideo Alexander III. c. *Cum in Ecclesia*. 9. h. t. *horribile nimis esse ait, quod in quibusdam Ecclesiis venalitas locum habere perhibeatur, ut pro sepulturis, Exequiis mortuorum, & aliis functionibus aliquid exigatur.* quod fusius retulimus supr. atque ut communi ejusmodi exactiõnum excusationi obviaret, subjungit: *putant autem plures, ex hoc sibi licere, quia legem mortis* (nimirum dandi aliquid pro sepulturis, exequiis &c.) *de longa invaluisse consuetudine arbitrantur, non satis* (quia cupiditate cæcati sunt) *attendentes, quod tanto graviora sunt crimina, quanto diutius animam tenuerint infelicem;* quo posito, concludit: *ne igitur hoc de cetero fiat, districtius inhibemus; si quis autem contra hoc venire presumpserit, portionem cum Giezi se noverit habiturum, cujus factum, exactiõne turpis muneris, imitatur.* Ex hoc perspicuum est, ejusmodi exactiõnes prætextâ consuetudine à vitio non purgari.

425 Dices: consuetudinis tanta est vis, ut legitimè præscripta juri Scripto deroget, prout diximus lib. I. in tit. 4. de consuetudine; cum ergo jam passim habeat consuetudo, quòd aliquid propter ejusmodi functiones recipiatur, prohibitionibus istis, quæ habentur in sacris canonibus, dictâ consuetudine derogatum jam est; & consequenter sublata prohibitio ejusmodi receptionum; præsertim cum in c. *Ad Apostolicam*, 41. h. t.

consuetudo dandi, & recipiendi aliquid, occasione Ecclesiasticarum functionum, dicatur *laudabilis*; imò per Episcopum loci dicantur *compefcendi*, qui *malitiosè nituntur, laudabilem illam consuetudinem immutare.* Pro resolut. not. *consuetudinem* aliquid exigendi pro rebus spiritualibus, dupliciter considerari posse *quoad initium* ex quo cœpit. Nam alia est, quæ initium duxit à gratuitis fidelium oblationibus, ex mera eorû liberalitate, vel etiam justitiæ obligatione, fundata in debito Ministris Ecclesie stipendio decentis sustentationis; alia ex ipsorum Ministrorum exactiõne, quâ tanquam pretio compensari voluerunt labores officii sui, non obstante sufficienti provisiõne ipsis factâ in decentem sustentationem, quo posito:

2. consuetudinem, aliquid solvendi 426 Ministris Ecclesie propter functiones spirituales, & Ecclesiasticas, *piâ fidelium devotione introductam*, omnino esse laudabilem, & nunc etiam ex obligatione observandam, ut rectè probat objectio ex cit. c. *ad Apostolicam*, 41. h. t. nam de ista expressè loquitur, & observandam præcipit. Idem dicendum venit de illa consuetudine, quæ initium duxit ab exactiõne eorum, quæ à recipientibus ex naturali justitiâ pendendi debent in stipendium sustentationis debitæ Ministris Ecclesie, quod dupliciter fieri potest. 1. si intelligantur illa, quæ respondent beneficio, ut sunt certæ præstationes, decimæ &c. 2. si intelligantur etiam cætera, quæ judicio ordinariorum *pro stola*, ut vocant, ex conventionem cum Domino temporali; cui Parochiani subfunt, constituta sunt. Et hæc quoque consuetudo laudabilis est, atque exactiõnes secundum illam omnino licitæ; cum fundentur in æquitate naturali, & justa mercede Operariorum in vinea Domini. Consuetudo, quæ manat ex pravo initio, ubi scilicet Curati aliunde provisi sunt decenti sustentatione, & nihilominus, *ultra id*, quod ipsis jure Ordinariorum, consuetudine fundata in pia fidelium devotiõne, vel in sustentationem auctoritate legitimâ, introductum est, reverâ jus nullum tribuit, nec legitima esse potest, cum non fundetur in ullo justo titulo; & tales exactiõnes facere, non obstante tali consuetudine, fundatâ in eo vitioso initio, verè corruptela est, cupiditatis & avaritiæ tecta pallio, venalitas horribilis nimis, & si non simoniaca, in re, certè valdè propinqua, & omnino gravis injustitia est, loquuntur passim sacri canones. Et de

de hac consuetudine procedit nostra respon-
sio in n. 424.

427 Dixi: si jam ei provisum sit de sufficienti
sustentatione, iniquam omnino, & injustam
esse consuetudinem, aliquid exigendi ultra id,
quod prescriptum est; imò corruptelam, &
nullius juris inductivam; cum semper ma-
neat vitiosa ex objecto, quod est exactio non
debiti, nec quidem titulo sustentationis, qui
ejusmodi exactiones temporalium propter
functiones Ecclesiasticas à labe simoniae pur-
get. Hinc si propter difficultatem tempo-
rum, & caritatem rerum, stipendium de-
bitae sustentationis, aliàs prescriptum, ac ex
legitima consuetudine (ut dictum est) debi-
tum, ante sufficiens, insufficiens reddere-
tur; cum jure naturali ministris Ecclesiae
debeat decens sustentatio; omnino ultra
id, quod mitiori tempore suffecit, & pre-
scriptum erat, cum moderatione statum
Clericalem decente, quam diu necessitas
id exegerit, praesertim, si ii, quorum inter-
est, non prospexerint, aliquid exigere, li-
citur erit, quin continuationem inten-
dant, inducta velut consuetudine, idem
prosequendi, necessitate cessante; nam ta-
li casu non nisi cupiditatis, & avaritiae vitio
excacati procederent, ut dicitur in c. Cum
in Ecclesia cit. n. 424.

428 Dices: ex hoc, quod consuetudo aliqua
laboret initio vitioso, non sequitur, non pos-
se per illam induci jus novum, aut abroga-
ri jus praexistens, ut ipsi concedimus in tit.
4. de consuetud. & manifestum est ex eo,
quia omnis consuetudo, quae abrogat jus
humanum, incipit ab actu contra talem le-
gem, quam tandem, multiplicatis actibus,
per tempus jure requisitum continuatis, tol-
lit vel ex toto, vel ex parte. 12. antecede-
dens verum esse de consuetudine, quae lapsu
temporis purgat vitium sui initii, quod fit
quando actus, à quibus incipit, praesens vi-
tiantur ex eo, quod contrariantur humanae
legi adhuc existenti, at quando actus, à qui-
bus incipit, vitiantur ex eo; quod contra-
riantur legi naturali, & divinae, nullo tem-
poris lapsu purgatur vitium initii, sed conti-
nuatur; (ut rectè dixit Alexander III. in c.
Cum in Ecclesia) relato in n. 424. at consue-
tudo procedens ex tali initio, per omnes
etiam subsequentes actus manet eodem vi-
tiosa infecta, adeoque & ipsa est vitiosa, con-
sequenter verè, ac propriè corruptela, &
inepta ad inducendum jus, vel abrogandam
legem. Certum autem est, quod exactio

pecuniae, ex cupiditate, ac avaritia, laboret
vitio, quod contrariatur juri naturali, ac
divino; ergo consuetudo inde nascens pa-
riter laborat vitio, quod contrariatur juri
naturali, & divino; hoc autem vitium na-
scens ex oppositione actus cum jure naturali,
& divino, nullo quantumvis usu longo pur-
gari potest; ergo consuetudo inde nascens
nullo temporis lapsu purgare potest vitium
sui initii; cum lex naturalis, & divina nul-
lâ consuetudine humanâ tollatur.

Quod autem exactiones pecuniarum, 429
quae à Curatis, quibus de sufficienti stipen-
dio sustentationis jam provisum est, pro-
pria ipsorum autoritate fiunt ultra id, quod
vel prescripta stola, vel pia fidelium devo-
tione introducta est, sit actus laborans
vitio cupiditatis, avaritiae, imò (ut vult Sua-
rez & alii in n. 423.) etiam simoniae, ex dictis
constat; quia ubi Curatis per beneficium, &
ea, quae illis legitime constituta sunt, re-
sponder sufficiens stipendium sustentationis
decentis (non ipsorum, sed Ordinariorum ju-
dicio, & autoritate definienda, juxta n. 418.)
nullus suppetit justus titulus aliquid ultra ex-
igendi propter spiritualium, & Ecclesiasti-
carum functionum ministracionem, quam
praestant fidelibus; nisi vel ratio pretii pro il-
lis ministeriis, vel pallium cupiditatis, &
avaritiae, sub nomine consuetudinis; ergo
manifestam committunt injustitiam (ut magis
patebit ex sequentibus) per tales exactio-
nes, quae aliunde nasci non potest, nisi
vitio nimiae cupiditatis, & avaritiae, id quod
apertè declarant sacri canones. Nam in c.
Cum in Ecclesia 9. h. t. expressè dicuntur cupi-
ditate excacati, se tuentes longâ consuetudine
aliquid exigendi pro sepulturis, & exequiis
mortuorum; c. Ea quae 15. eod. dicitur,
nummos pro chrismate ab Ecclesiis extor-
quere, ab avaritia, & cupiditatis radice pro-
venire c. Suam. 28. eod. vitiose cupiditati
tribuitur factum Dalmasii Capellani, quod
pro exequiis mortuorum à Parochianis pec-
uniam exegerit, ac extorsit; c. Ad Apo-
stolicam 41. eod. rursus ejusmodi exactio-
nes cupiditati tribuuntur; & c. Ne Dei Eccle-
siam 42. eod. dicuntur tales Ecclesiam Dei,
cupiditatis spurcitia, quasi ruga, consuetudi-
nis pretextu, deformare; & licet quidam
turpitudinem, & pravitatem ejusmodi ex-
actionum nitantur defendere per consuetudi-
nem longo tempore observatam, ut notat Pon-
tifex in c. Sicut pro certo 38. eod. haec tamen
& omnes ejusmodi consuetudines (ut liquet
ex

ex plurimis capitulis hujus tituli) tanquam corruptela, ac filia cupiditatis, & avaritiæ, atq; simoniacæ pravitatis constanter reprobatur; quod sanè nō facerent, nec ex ejusmodi vitio eas nasci summi Pontifices tam constanter asseverarent, nisi vitio juri naturali, ac divino contrariarentur illæ exactiones pro ministeriis spiritualibus, quæ fiunt ab his, quibus de sufficienti sustentatione jam provifum est; & ex hoc patet responsio ad 1. q. in n. 423. Nam ad 2. patet ex n. 427.

430 Superest, ut resolvamus quæstionem, an ejusmodi pecuniarum exactiones, quas provifum de sufficienti sustentatione ex beneficio; & itola per Ordinarios legitime præscripta, ultra id faciunt, sint simoniacæ? quæ in re jam supra n. 423. dictum affirmativam valde probabiliter teneri à P. Suarez, & aliis; si tamen illæ pecuniæ ultra debitum exactæ non recipiantur tanquam pretium officii, & functionum spiritualium (tunc enim citra dubium simonia committeretur) sed solum ut stipendium sustentationis superabundantis, licet non debitæ, non committi quidem simoniam juris naturalis; sed veram injustitiam. sic Castropal. p. 3. tr. 7. de vitis Relig. opposit. D. 3. p. 9. n. 2. & apud eum Less. l. 2. c. 35. d. 8. n. 51. & alii. Ratio primi est; quia temporale datum in eo casu foret solum ex falso titulo sustentationis; qui non est quid spirituale. Quia tamen adeo constanter ejusmodi exactiones, etiam non obstante quacunque consuetudine, præter illam, quæ fundatur in bono initio, ut jam dictum est, tam graviter, & tanquam simoniacæ in plurimis sacris canonibus reprobantur, ut ostensum est: non est dubium continere simoniam, falem præsumptam. Ratio secundi est; quia cum ille excessus sustentationis non debitæ non fundetur in illo jure, & tamen exigatur; nequit non esse injusta talis exactio; quia sic illa spiritualis functio, duplici quasi pretio venderetur; uno recepto in stipendium sustentationis *debita*; altero in stipendium sustentationis *non debitæ*; ut ponit casus. Nam Curatis, ultra stipendium sufficientis sustentationis pro functionibus ex officio, vel obligatione debitis, nihil jure debetur.

431 Quæstio est 5. an sit simoniacum, exigere aliquid temporale pro admissione ad Religionem? R. in c. Nullus, 1. q. 2. ibi: *nullus Abbas pretium sumere, vel exigere ab eis, qui ad conversionem veniunt, aliqua pa-*

cti occasione presumat. & c. *Non satis*, 8. h. t. ibi: *prohibemus, ne ab his, qui ad Religionem transire volunt, aliqua pecunia requiratur, omnino definitum esse, Abbates, & Majores de conventu (idem est de Abbatibus, & aliis Superioribus) ex conventionem, seu pacto pecuniam, vel aliquid temporale recipientes pro receptione alicujus ad statum Religiosum, Simoniam committere. Hinc illi jubentur suspendi ab executione officii; & pecunia restitui danti, sic autem ingressus cum habitu ad aliud monasterium transire. c. Veniens. 19. & c. De Regularibus 25. h. t. Textus in c. 19. sic habet: Veniens ad nos F. Presbyter proposuit, quod Abbas, & fratres sancti R. noluerunt cum in monachum recipere, quousq; triginta solidos dare conveniret; conventio autem facta, sequenti die cum monasticum habitum induerunt: & iidem monachi triginta solidos, Abbas verò decem, & familia duodecim pro pastu (asserentes hoc esse de consuetudine monasterii) postularunt. Quoniam ergo factum hujusmodi perniciosum videtur: mandamus, quatenus, si ita esse inveneris, Abbatem, & monachos ad restituendam pecuniam præfato F., tam indignè acceptam, compellas, & Abbatem, & majores personas monasterii pro tanta pravitatis excessu ab officii executione suspendens, præcipias dicto F. ut in alio monasterio, in habitu monastico, Domino studeat deservire. Et in c. 25. ibi: De Regularibus, Canonicis, seu Monachis, nos consulere voluistis, qui per simoniam ingressum; ipsis scientibus habuerunt. Unde, cum super hoc auctoritates multæ reperiantur expressæ; non aliud, quàm statutum est, respondemus: ut locum, quem taliter adepti sunt, omnino dimittant, & solitudines, seu alia monasteria districtiora adeant, in quibus tam execrabilem excessum sine intermissione deplorent. Si autem ignorantibus illis pecunia data fuerit, cogas ad renuntiandum loco eidem, & postmodum in ipsum reducere, si ibi absque scandalo potuerint remanere, vel in alio, qui sit de ordine ipso, ad servendum Deo poteris collocare.*

Ex hoc colliges 1. datum causâ simoniæ restituendum esse danti. Barbos. in cit. c. Veniens n. 2. licet in aliis non sit locus repetitioni, quando turpitudine versatur etiam ex parte dantis L. si ob turpem. V. porro, ff. illo tit. Less. l. 2. Just. c. 14. n. 58. Ex hoc autem, quod in cit. c. 25. dicatur: *de Regularibus Canonicis, seu Monachis*, non rectè quis

quis colligeret, illos esse *Monachos proprie dictos*; sed solum ex eadem ratione, tam de illis Canonicis, quam de Monachis proprie dictis, quæ inibi dicta sunt, de simoniacè ingresso Religionem tam Canonico Regularium, quam Monachorum, intelligenda esse.

433 Colliges 2. hanc simoniam consistere in venditione ingressus ad monasterium, vel receptionis conventionem, aut pacto prævio de temporali dando pro ejusmodi receptione. Barbosa in cit. c. 25. de Regular. n. 2. & receptionem sic factam, esse simoniam juris divini, & naturalis; quia sic esset venditio rei verè spiritualis. Pirhing h. t. n. 58. nimirum, si ejusmodi receptio rei temporalis fiat *pro admissione* ad professionem, sive ad suscipiendum habitum. Ratio est eadem, & constat ex c. *Quoniam*, 40. h. t. ubi dicitur: Quoniam simoniaca labes adeo plerasque moniales infecit, ut *vix aliquas sine pretio recipiant in sorores, paupertatis prætextu, volentes hujusmodi vitium palliare*, ne id de cætero fiat, penitus prohibemus: statuentes, ut *quæcumque de cætero talem commiserint pravitatem, tam recipientes, quam recepta, sive sit subdita, sive Pralata, sine sperestitutionis de suo monasterio expellatur, in locum arctioris regula ad agendum perpetuam penitentiam retrudenda*. De his autem, quæ ante hoc Synodale statutum taliter sunt receptæ, ita duximus providendum, ut remotæ de monasteriis, quæ perperam sunt ingressæ, in aliis locis ejusdem Ordinis collocentur. Quod si fortè propter nimiam multitudinem alibi nequiverint commodè collocari: ne damnabiliter in seculo evagentur, recipientur in eisdem monasteriis dispensativè de novo, mutatis prioribus locis, & inferioribus assignatis. Hoc etiam *circa Monachos, vel alios regulares* decernimus observandum. Verùm, ne per simplicitatem, vel ignorantiam se valeant excusare, præcipimus, ut dioecesani Episcopi singulis annis hoc faciant per suas dioeceses publicari.

Idem subjungitur in c. *Audivimus* 41. eod. ubi Pontifex ait: Audivimus de quibusdam Episcopis, quod decedentibus Ecclesiarum Rectoribus, ipsas interdicto subjiciunt, nec patiuntur alios in eisdem institui, *donec ipsis certa summa pecunia persolvatur*. Præterea, cum miles, aut Clericus domum Religionis ingreditur, vel

Tom. V.

apud Religiosos eligit sepulturam: etiam si nihil loco religioso reliquerit, difficultates ingerunt, & malitias, *donec aliquid muneris manus contingat eorum*, & subiungit: *cum igitur non solum à malo, sed ab omni specie mali sit secundum Apostolum abstinendum, exactiones hujusmodi penitus inhibemus*. Quod, si quis transgressor extiterit, exacta duplicata restituat in utilitatem locorum, in quorum fuerit soluta dispendium, fideliter convertenda.

Colliges 3. professionem simoniacè 434 factam esse validam: aliàs taliter professus non deberet ad aliud monasterium transire. Barbosa in cit. c. *Quoniam* n. 4. Et Ratio est, quia si foret irrita, esset ex solo jure Ecclesiastico; at hoc in nullo loco talem professionem irritam decernit, imò potius validam agnoscit: ergo.

Limitari tamen debent dicta in n. 431. ut non procedant si monasterium sit inops, & egenum, ut reditus, seu bona non sufficiant ad alendos ibi religiosos; eo enim casu Monasterium posse tunc pacisci cum eo, qui petit ingressum, ut aliquid det, unde commodè sustentetur, docet Suarez tom. 1. de Relig. l. 4. c. 17. n. 14. & Zoësius, hic n. 17. secus est, ubi cessat hæc ratio, ut si monasterium sit dives. Ita ille, & ratio est, quia pactum eo casu non caderet in ipsum actum admissionis, qui supponit potestatem spiritualem, compensandum temporali; sed in præstationem alimenterum.

Dices: in cit. c. *Quoniam*, speciali- 435 ter prohibetur Monialibus, nec pecuniam pro earum ingressu exigant *paupertatis prætextu*. R. verum esse, quod illicitum sit aliquid accipere titulo paupertatis, *falsò prætextu* (nam *prætextus* dicitur, *quando res verè non subest*, ut notat Zoësius, hic n. 18.) *secus titulo paupertatis veræ*. Ex hoc colliges, pro sustentatione personæ ingredientis Religionem, vel etiam in ea profitentis, aliquid temporale exigere, vel accipere, non esse ex natura rei simoniacum, si monasterium sit inops, & regula Ordinis id permittat. Ita S. Thom. 2. 2. q. 100. a. 3. ad 4. quia sic solum exigitur temporale pro temporali; si autem monasterium sit dives, & sufficienter dotatum, communis censet esse simoniam juris humani, & constat ex c. *Non satis*, c. *Veniens*, & *dilectus*, ubi dicitur: *multi pretio recepti, qui potius gratis recipi debuissent*.

M

Not.

Not. tamen quòd huic constitutioni juris humani (in quantum tali) consuetudo contraria (præsertim apud moniales, ubi communiter exigunt, ut dorem pro necessaria sustentatione secum afferat, ne monasterium accessu novarum personarum gravetur) plurimum derogaverit. Ita Suar. Less. Laym. quos citat, & sequitur Pirhing hic n. 59.

436 Difficultas est, de aliis, quæ frequenter ab ingredientibus Religionem, exiguntur, ut sunt *pastus, prandia, certus ornatus vestium postea applicandarum ad usum Ecclesiasticum, honoraria danda Investitori, ministrantibus, Senioribus in conventu* &c. Certum est, quòd in his exactionibus quandoque sit ingens abusus & ideo multi, & multæ ab ingressu Religionis (tantis excessibus sumptuum) vel impediuntur, vel terreatur magno sæpe damno Religionis, solum divites, (communiter inhábiles) intra se cumulantis; & ideo hæc omnia (seclusâ necessitate sustentationis, (ut expositum est) gravissimè prohibentur in Extravag. *sane*, inter communes h. t. ubi consuetudo contraria, tanquam corruptela reprobatur, & præcipitur, ut Prælati, & Abbatisæ, ingredientes Religionem, potius cum omni pietate recipiant, ac in victu, & vestitu sicut alias personas suarum Ecclesiarum, & Monasteriorum, sincerâ charitate tractent. Notant tamen communiter Doctores, hanc prohibitionem intelligi, si talia dona cum *exactione*, vel *pacto expresso*, aut *sacito*, quasi extorqueantur à Regularibus; non autem, si purè, & sponte, ac merè liberaliter, omnique pactione cessante dentur, vel accipiantur, ut patet ex textu.

Movent hic aliqui quæstionem, an sumptus facti à parentibus in convivio pro die professionis, vel primitiarum filii, sint computandi in ejus legitimam? sed negativè respondet Molina de Just. tr. 2. D. 238. Vers. de Expensis. Bonacin. de Contract. D. 3. q. 6. p. 6. §. *Unico*, n. 11. Barbosa in c. *Veniens* 19. h. t. n. 5. Quod intellige si liberaliter fiant à parentibus, præsertim citra præjudicium liberorum aliorum in his, quæ illis debita sunt jure. Unde Not. 1. licitum esse pro victu, & vestitu Novitii, tempore quo in probatione est, aliquid ex bonis ejusdem dare, vel accipere, ut habet Trid. sess. 25. de Regularibus c. 16. intellige etiam ex conventionem, & pacto;

saltem ubi Religio est pauper. Pirhing hic n. 60. §. *Denique*. Not. 2. in illis spiritualibus, quæ tantum per liberalem donationem conferri possunt, non esse licitam sed prohibitam *taxationem*; quia taxatio est quædam venditio, & quasi pactio; secus in his, quæ ex debito dantur, si de quantitate stipendii, lege, vel consuetudine non constet. Barbosa in c. *Dilectus*. 3. h. t. n. 4. Pirhing. eod. n. 66. §. *Not. 2.* Not. 3. etiam committi simoniam, quando aliquid datur, ut quis Religionem ingrediatur, c. *quàm pio*. 1. q. 2. Ubi Bonifacius Urbis Romæ Episcopus, Calaritanæ Ecclesiæ Canonitis scribens, super hac quæstione rogatus, ait: *Nullo pretio aliquem ad conversionem esse invitandum*, quòd intellige, si *intercedat pactio, vel conventio*, ut expressè habet textus, & notat. Gloss. V. *Negabatur*, dicens: *Non remouetur, nisi pactio inhonestæ*; & ideo in c. *Sicut Episcopum* 4. ead. causâ, & quæst. notat, ingredientes Religionem, laudabiliter Ecclesiastica dispensare, qui sua relinquunt, & vel pauperibus distribuunt, vel Ecclesiæ rebus adjungunt, ut habetur c. *Sacerdos* 9. ead. causâ, & quæstion. intellige, si *sponte*; non autem *aliàs non recipiendi*; hoc enim importat pactionem inhonestam, nisi forte monasterium sit egens juxta dicta n. 435.

Dices: in cit. c. *Quàm pio*, ideo prohibita fuisse dationem munerum; quia Monasterium carens Prælato, & cum exigens ab alio monasterio, non datur, nisi illud daret pecuniam, vel munera, debebat facere dationem cedentem in utilitatem dantis, per emolumentum spirituale, quòd habebat accepto exinde Prælato; non verò, quòd cedebat in utilitatem recipientis pecuniam; & ideo ex parte dantis, non recipientis, futuram esse simoniam. Ita Sanch. l. 1. de Sponsal. D. 39. n. 4. Verùm, cum c. *Quàm pio*, non distinguat inter dantem, & recipientem; & c. *fn.* de pactis, generaliter, & absque distinctione prohibeantur pacta pro spiritualibus (secluso stipendio sustentationis) quin differentia fiat inter dantem, & recipientem temporale pro spirituali, si pactio, vel conventio imponens obligationem interveniat, sive ut quis ingrediatur Religionem, vel aliud opus spirituale suscipiat; sive ut alter det, utrumque illicitum erit; ita Suarez l. 4. de simon. c. 16. n. 17. Abbas c. *Cum in Ecclesia*, de sim. 7. V. quæ dicam infra.

ARTI.